

ДЕПОЗИТТЕР

(2012-жыл, биринчи жарым жылдык)

2012-жылдын январь-июнь айларында банктык депозиттер рыногунда социалдык-саясий абалдын салыштырмалуу туруктуулугун сактоо жана ички рынокто иштиктүү активдүүлүктү жогорулатуу менен шартталган коммерциялык банктардын мурунку мезгилге салыштырмалуу депозиттик базасынын өсүү динамикасы жогорулаганы байкалган. Улуттук жана чет өлкө валюталарында жарым жылга кабыл алынган депозиттер боюнча пайыздык чендердин көрсөткүчтөрү, өткөн жылдын салыштырып жаткан мезгилиндеги маанилердин деңгээлинде жалпысынан сакталып, анчалык маанилүү өзгөрүүлөргө дуушар болгон эмес. Түзүм боюнча депозиттик базанын өзгөрүү тенденциясынын жогорулашы ишканалардын эсептешүү эсептеринде акча

каражаттардын калдыктарынын көбөйүшү, ошондой эле талап боюнча төлөнүүчү депозиттердин жана калктын мөөнөттүү аманаттарынын өсүшүнөн улам келип чыккан.

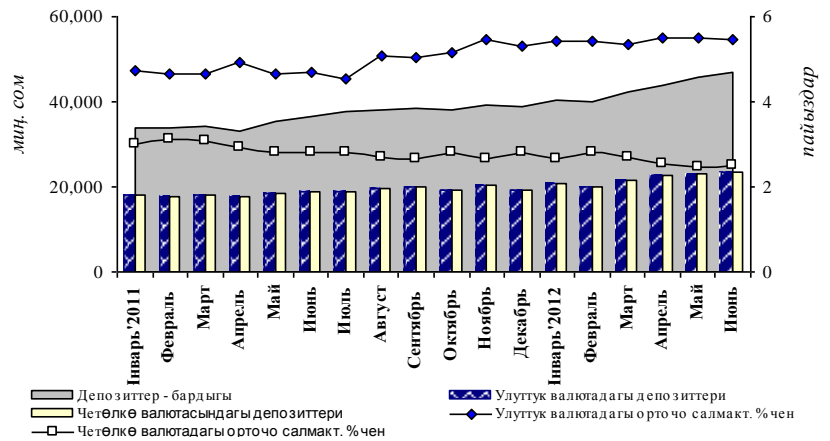
Кароого алынып жаткан мезгилдин акырына карата коммерциялык банктардын депозиттик базасынын көлөмү жыл башынан бери 21,1 пайызга жогорулап, 46,8 млрд. сомду түзгөн. Мында, жогорулоо депозиттик базаны түзүүчү валютанын 21,8 пайызга жана сом түрүндөгү аманаттардын 20,3 пайыз өсүшүнүн эсебинен да камсыздалган (сомдун алмашуу курсунун таасирин эсепке алуусуз депозиттик база 20,1 пайызга өскөн).

Жарым жылдыктын жыйынтыгы боюнча депозиттик базаны долларлаштыруу валюталык депозиттердин көлөмүнүн өсүш арымы кыйла жогорулагандын эсебинен 0,3 пайыздык пунктка, 50,4 пайызга чейин өскөн.

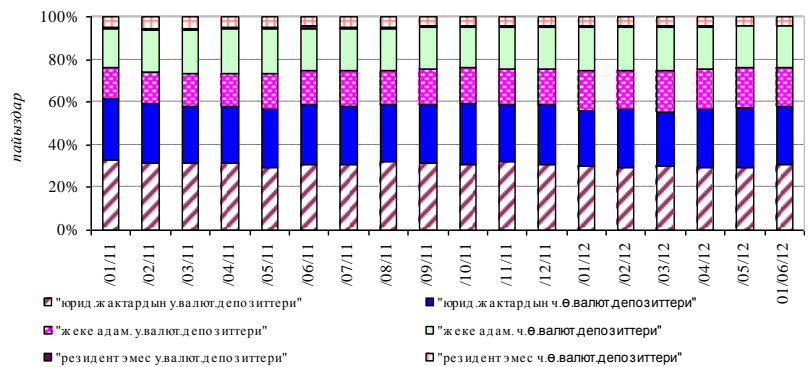
Калктын аманаттарынын алгылыктуу өсүү тенденциясына карабастан, алардын үлүшү депозиттик база түзүмүндө юридикалык жактардын депозиттеринин көбүрөөк активдүү өсүү себебинен улам 39,3төн 37,8 пайызга чейин төмөндөгөн.

2012-жылдын биринчи жарым жылдыгында депозиттик базанын убактылуу түзүмүндө тартуучу ресурстардын мөөнөттүүлүгү азайгандыгы байкалган – эсептешүү эсептериндеги каражаттардын үлүшү 40,0 пайыздан 41,3 пайызга чейин өскөн, ал эми мөөнөттүү аманаттардын үлүшү 35,6 пайыздан 34,4 пайызга чейин азайган. Мында банктардын кардарларынын талап боюнча төлөнүүчү депозиттериндеги калдыктардын көлөмү (20,7 пайызга) жогоруласа, ошол эле учурда алардын үлүшү мурунку 24,3 пайыз деңгээлинде сакталган. Кыска мөөнөттүү аманаттардын салыштырма салмагы 0,1 пайыздык пунктка, 24,7 пайызга чейин төмөндөгөн учурда, мөөнөттүү аманаттардын түзүмү узак мөөнөттүү аманаттардын (бир жылдан ашык) үлүшүн депозиттик базанын жалпы көлөмүнөн 1,2 пайыздык пунктка, 9,7 пайызга (же

1-график. Иштеп жаткан коммерциялык банктардын депозиттеринин динамикасы (бир мезгилдин акырына)

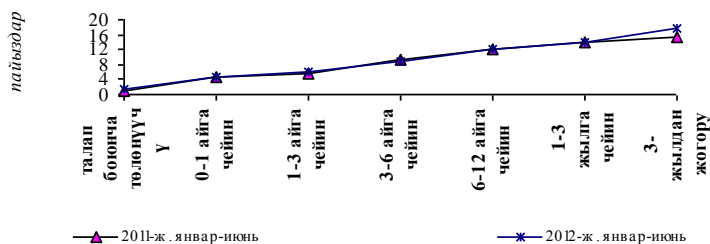
2 -график. Аманатчылар боюнча депозиттер түзүмү

мөөнөттүү депозиттердин көлөмүнөн 28,3 пайыз) төмөндөтүү менен өзгөргөн. Жыйынтыгында, мөөнөттүү депозиттердин дюрациясы жыл башынан бери 15,3 айдан 14,5 айга чейин азайган, ал эми жалпы депозиттик базанын дюрация көрсөткүчү 5,5 айдан 5,0 айга чейин төмөндөп кеткен.

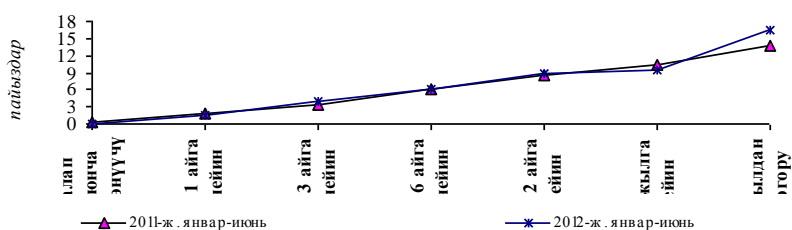
Рыноктун концентрациялануу индекси 0,11 өлчөмүндө түптөлгөн, бул концентрациялануунун орточо деңгээлине туура келет жана рынокто үлүштөрү бирдей тогуз катышуучу бар экенине барабар.

3-график. Мөөнөттүүлүк категориялары боюнча улуттук валютадагы депозиттердин пайыздык чендеринин орточо деңгээли

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде коммерциялык банктарга депозиттердин агылып кирүүсү жогорулаганы белгиленген. 2012-жылдын биринчи жарым жыл ичинде жаңыдан кабыл алынган депозиттердин көлөмү¹ 2011-жылдын ушундай эле көрсөткүчүнө салыштырмалуу 24,4 пайызга жогорулап, 109,2 млрд. сомду түзгөн. Улуттук валютада жаңыдан кабыл алынган аманаттардын көлөмү 55,0 млрд. сомду (+29,9 пайызды), чет өлкө валютасында – 54,2 млрд. сом эквивалентинде (+19,2 пайызды) түзгөн.

4-график. Мөөнөттүүлүк категориялары боюнча чет өлкө валютасындагы жаңы депозиттердин пайыздык чендеринин орточо деңгээли

Түзүм боюнча жаңыдан кабыл алынган аманаттардын өсүшү, негизинен, мезгил ичинде көлөмү 27,4 пайыз жогорулаган талап боюнча төлөнүүчү депозиттердин өсүшү менен камсыздалган. Мында, узак мөөнөттүү түзүүчүсү, анын ичинде төлөө мөөнөтү 3 жылдан жогору депозиттердин терс өсүш арымынын эсебинен мөөнөттүү аманаттардын үлүшү пропорционалдуу кыскарып, талап боюнча төлөнүүчү аманаттардын үлүшү 87,5 пайыздан 89,7 пайызга чейин өскөн. Жыйынтыгында, жаңыдан кабыл алынган аманаттардын дюрациясынын орточо көрсөткүчү, 2011-жылдын ушундай эле көрсөткүчүнө салыштырмалуу 2,2 айдан 1,1 айга чейин кыскарган, ал эми мөөнөттүү депозиттердин дюрациясы 5 айга, 10,6 айга чейин азайган.

Улуттук валютада жаңыдан кабыл алынган депозиттер боюнча орточо салмактанып алынган пайыздык чен, жылдык мааниде 1,1ден 1,3 пайызга чейин сом түрүндө талап боюнча төлөнүүчү депозиттердин ченин жогорулатуунун эсебинен жылдык мааниде 0,1 пайыздык пунктка өсүү менен 2,2 пайызды түзгөн. Мында улуттук валютада мөөнөттүү депозиттер боюнча орточо салмактанып алынган пайыздык чен 9,8 пайызды түзгөн (-0,4 пайыздык пункт).

Банктар боюнча улуттук валютада жаңыдан кабыл алынган мөөнөттүү депозиттер боюнча чендердин орточо деңгээли иштеп жаткан 22² коммерциялык

¹ Жаңыдан кабыл алынган депозиттердин көлөмүндө банктардын кардарларынын эсептешүү эсептери эсепке алынбайт

² 2012-жылдын биринчи жарым жылдыгында иштеп жаткан банктардын ичинен 4 банк улуттук валютада депозиттерди тарткан эмес (2011-жылдын январь-июнь айларында – 2 банк).

банктардын ичинен 9 банкта жогорулаган, банктардын биринде чендер өткөн жылдын ушундай эле мезгилиндеги көрсөткүч деңгээлинде сакталган, ал эми калган банктарда чендер төмөндөгөн. Улуттук валютада мөөнөттүү депозиттер боюнча айкын чендердин орточо мааниси 2012-жылдын биринчи жарым жылдыгында өткөн жылдын ушундай эле мезгилиндеги 2,8 пайызына каршы 8,9 пайызды түзгөн.

Чет өлкө валютасында жаңыдан кабыл алынган депозиттер боюнча чен, негизинен, мөөнөттүү депозиттердин үлүшүн азайтуу жана талап боюнча төлөнүүчү депозиттердин чендерин төмөндөтүү себебинен улам, 0,2 пайыздык пунктка, 0,8 пайызга чейин төмөндөгөн. Ошентип, чет өлкө валютасында талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча орточо салмактанып алынган пайыздык чен 0,2ден 0,1 пайызга чейин төмөндөгөн, чет өлкө валютасында мөөнөттүү депозиттер боюнча чен өткөн жылдын 6,8 пайыз көрсөткүчүнүн деңгээлинде сакталган.

Банктар боюнча чет өлкө валютасында жаңыдан кабыл алынган мөөнөттүү депозиттер боюнча чендердин орточо деңгээли иштеп жаткан 22 коммерциялык банктардын³ ичинен 11 банкта төмөндөгөн, ал эми калган банктарда – чендер жогорулаган.

³ 2012-жылдын биринчи жарым жылдыгында иштеп жаткан банктардын ичинен 5 банк чет өлкө валютасында депозиттерди тарткан эмес (2011-жылдын январь-июнь айларында – 2 банк).